

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

TURKIYE
YUZYILI

7/19476 6251

02.01.2025

Sayı : E-69602026-610-00103617012/010468108
Konu : Soru Önergesi (7/19476)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25.11.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1535553 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Amasya Milletvekili Sayın Reşat KARAGÖZ tarafından verilen 7/19476 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı (2 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: C9AC77ED-1037-420B-ADA1-548AF3F09A4A

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Üniversiteler Mahallesi, Dumlupınar Bulvarı, Eskişehir Yolu
9.km, No:151, Çankaya/ANKARA

Ayrıntılı bilgi için:

Faks No: (0312) 449 1341

e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

Telefon No: (0312) 449 1342

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Amasya Milletvekili Sayın Reşat KARAGÖZ'e Ait 7/19476 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-8) Ülkemiz genelinde 2 milyon 225 bini aşkın sayılarıyla esnaf ve sanatkârlarımız, Bakanlık olarak hizmet verdiğimiz en önemli kesimler arasındadır. Bakanlığımızca, esnaf ve sanatkârlarımızın karşılaştıkları sorunlara diğer kurum ve kuruluşlar ile iş birliği içerisinde çözümler sunulması için çalışmalara aralıksız şekilde devam edilmekte, sektörlerimizdeki tüm gelişmeler meslek kuruluşlarımızla koordineli şekilde yakından takip edilmektedir. Bakanlığımızca, esnaf ve sanatkârların kısa, orta ve uzun vadeli sorunlarına çözümler üretmek ve rekabet güçlerini artırmak amacıyla Esnaf ve Sanatkârlar Stratejisi ve Eylem Planı hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.

Perakende sektöründe organize ve geleneksel kesimler arasındaki dengenin gözetilmesi, sürdürülebilir rekabet şartlarının oluşturulması ve perakende işletmelerin dengeli şekilde büyüme ve gelişmesinin sağlanmasını teminen çalışmalarımızı sürdürülmekte olup, bugüne kadar bahse konu hususlarda çeşitli defalar çalışmalar yürütülmüştür. Ancak ilgili hususlar, tüketiciler başta olmak üzere dağıtım kanalının tüm unsurları üzerinde etkileri olan, ayrıca istihdam ve rekabete ilişkin sonuçları da olabilecek çok boyutlu bir niteliğe sahiptir. Dolayısıyla, dağıtım kanalının bir uçtan bir uca, başka bir ifadeyle üreticiden, tüketiciye kadar tüm unsurlarıyla gözetme görevimiz çerçevesinde çalışmalarımız sürdürülecektir.

6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da, esnaf ve sanatkâr işletmecilerine yönelik birçok düzenleme yer almaktadır. Bu kapsamda, alışveriş merkezlerinde toplam satış alanının en az yüzde beşi oranında esnaf ve sanatkâr işletmecileri için yer ayrılacağı, esnaf sicili ve esnaf odası tarafından esnaf ve sanatkârlardan kayıt sırasında ustalık belgesi istenmeyeceği ve tatil günlerinde çalışmak için ruhsat aranmayacağı gibi doğrudan esnaf ve sanatkârlara ilişkin olumlu düzenlemeler yer almaktadır. Buna ilaveten, alışveriş merkezlerinde geleneksel, kültürel veya sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere kiraya verilmek üzere toplam satış alanının en az binde üçü oranında yer ayrılacağı hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca anılan Kanun'da; esnaf ve sanatkâr işletmelerince satışa sunulan malların etkin bir şekilde piyasadan temini amacıyla, tedarik ve dağıtım kooperatifleri kurulabilmesine yönelik koruyucu ve teşvik edici bir düzenleme tesis edilmiştir. Bu sayede, esnaf ve sanatkârlarımıza özgü birlikte iş yapma kültürünün gelişmesi, mal tedariki sürecinde kooperatifleşmenin gücünü kullanarak büyük miktarlarda alım yapılmasının temin edilmesi suretiyle bu kesimin pazarlık güçlerinin artırılması amaçlanmaktadır. Dolayısıyla Kanun'un 14'üncü maddesi ile esnaf ve sanatkârlarımızın fiyat rekabetinde yaşadığı dezavantajlı durumun tersine çevirebilmesi mümkün kılınmıştır.

Öte yandan, esnaf ve sanatkârlara Kredi ve Kefalet Kooperatifleri aracılığıyla ya da doğrudan Halkbank tarafından 2024 yılında Ekim ayı sonu itibarıyla, 197.280 kullandırım kapsamında 95,6 milyar TL kredi kullandırılmıştır.

2020 yılında ortaya çıkarak dünyayı etkisi altına alan, büyük ölçekli ekonomileri ve çok uluslu şirketlerin bilançolarını dahi aşınmaya uğratan pandemi sürecinde Bakanlığımızca uygulamaya konulan farklı tiplerdeki hibe destekleri kapsamında, 8.9 milyar TL'nin üzerindeki kaynak esnaf ve sanatkârlarımıza aktarılmıştır. Yine ilgili dönemde, nakit akışlarının devamlılığını temin etmek üzere, Bakanlığımıza bağlı kooperatiflerimiz aracılığıyla Halkbank kaynaklarından esnaf ve sanatkârlarımıza faiz indirimli krediler sunulmaya devam edilmiştir.

Pandeminin etkilerinin en yoğun şekilde ortaya çıktığı 2020-2021 yıllarında esnaf ve sanatkârlarımıza sağlanan kredilerin toplam tutarı 76 milyar TL olmuştur. 2002 yılından 2024 yılı Ekim ayı sonuna kadar olan dönemde kullanılan faiz indirimli kredilerin toplam tutarının 544 milyar TL'yi aşmış olması da esnaf ve sanatkârlarımızın ticari faaliyetleri sürecinde nakit akışlarının desteklenmesi ve uygun geri ödeme koşullarını haiz finansmana kolay erişimleri bakımından ne derece önemli adımlar atıldığının göstergesi niteliğindedir.

Söz konusu dönemde ayrıca, Bakanlığımızın girişimleri ve yapılan koordineli çalışmalar ile diğer pek çok önemli düzenlemenin yanında, esnaf ve sanatkârların kredi geri ödemelerine yönelik erteleme ve yapılandırma uygulamaları hayata geçirilmiş, vergi ve SGK primi ödemeleri gibi yükümlülükleri de ertelemeye tabi tutulmuştur.

Diğer taraftan, 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikle, fahiş fiyat artışı ile stokçuluk uygulamalarına yönelik denetim ve incelemeler yapmak ve gerektiğinde idari para cezası uygulamak üzere "Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu" oluşturulmuştur. Bu bağlamda, kamunun beslenme, sağlıklı yaşama ve korunma gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak için zorunlu olan mal ve hizmetlerin fiyatlarında fahiş artışlara giderek veya vatandaşlarımızın bunlara ulaşmasına engel olmak suretiyle mağduriyet yaratan her türlü girişim yakın takip altındadır. Bu tür uygulamalara karşı verilen mücadele, kararlılıkla sürdürülmektedir.

Bu kapsamda, 81 ilde ticaret il müdürlükleri tarafından; özellikle ulusal zincir marketler başta olmak üzere üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler günlük olarak denetlenmektedir. Yurt genelinde bugüne kadar yaklaşık 125 bin işletme ve 895 bin ürün denetlenirken, Amasya ilimizde ise yaklaşık 500 işletme ve 5 bin ürünün denetimi gerçekleştirilmiştir. Denetimler sonucunda tespit edilen aykırılıkların Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu toplantılarında görüşülmesi neticesinde, haksız fiyat artışı yaptığı değerlendirilen işletmelere 100.000 TL'den 1.000.000 TL'ye; stokçuluk yaptığı değerlendirilen işletmelere ise 1.000.000 TL'den 12.000.000 TL'ye varan tutarlarda idari para cezası uygulanabilmektedir.

Bununla birlikte, Bakanlığımızca 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında, başta yiyecek ve içecek sektöründe faaliyet gösteren işletmeler ile zincir marketlerde fiyat etiketi ile tarife ve fiyat listelerine ilişkin denetimler yapılmakta olup, 2024 yılının ilk 11 ayında ülke genelinde yaklaşık 251 bin işletme denetlenmiş ve 323 milyon TL'nin üzerinde idari para cezası uygulanmıştır. Son 10 yılda Amasya ilimizde, toplam 2.451 adet denetim gerçekleştirilmiş olup, tespit edilen 463 adet aykırılık için toplam 492.152 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Öte yandan, Amasya ilinde toplam 222 adet zincir market bulunmaktadır. Açılmak üzere başvuru yapmış zincir market sayıları ile ilgili; işyeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye yetkili idarelere (belediyeler, il özel idareleri) başvurulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Son olarak, Bakanlığımız Esnaf ve Sanatkâr Bilgi Sistemi (ESBİS) verilerine göre, son 5 yılda Amasya ilimizde 7.910 esnaf ve sanatkâr tescil işlemine karşılık 2.622 terkin işlemi gerçekleşmiş, aradaki olumlu fark 5.288 olmuştur.